Čini se da će Sanaderova vlada voditi staru politiku: fiksirani tečaj kune pod svaku cijenu. Priča o smanjenju PDV-a polako ali sigurno dobija svoje konture. U ovoj godini će PDV ostati kao i u vrijeme prethodne vlasti. Pri tome je korištena neprimjerena retorika koja nije uvjerljiva.

Deficit državog proračuna nije moguće smanjiti. Država živi na kredit kao i ostali sektori u Hrvatskoj. Što više deficit trgovačke bilance obilno puni državnu kasu što znači da bi država funkcionirala pored deficita državnog proračuna nužan je i deficit robne razmjene s inozemstvom. Država funkcionira ako postoje dva deficita i to je najbitnija spoznaja nove vlasti da bi identificirala/dijagnosticirala pravo stanje u hrvatskom gospodarstvu.

Deficit robne razmjene s inozemsztvom u ovoj će godini biti veći od 7 milijardi dolara. Nije nevjerojatno da deficit do kraja 2003. godine dosegne fantastičnu brojku od 8 milijardi dolara. Na 7 milijardi dolara država će ubrati 1,5 milijardi dolara PDV-a. Kako se na mnoga uvezena dobra naplaćuju i trošarine ovu cifru valja uvećati za dodatnih nekoliko stotina milijuna dolara što znači da će deficit robne razmjene doprinijeti državnoj blagajni za najmanje 10 milijardi kuna. Ima li se u vidu da je državni proračun definiran iznosom od cca 80 milijardi kuna zaključujem da deficit robne razmjene s inozemstvom učestvuje sa najmanje jednom osminom u ukupnim prihodima proračuna.

Ono što Hrvatskoj treba je smanjenje deficita robne razmjene s inozemstvom. Ukoliko bi se to čudo dogodilo (a morat će jednog dana htjeli mi to ili ne) smanjio bi se dotok sredstava u proračun što bi dodatno povećalo ionako velik deficit u proračunu. Prema tome, valja rezati rashodnu stranu proračuna za iznos deficita i smanjiti deficit robne razmjene kako bi se mogle uredno servisirati obveze prema inozemnom dugu, odnosno prema inozemnim investitorima.

Ovo je moguće promjenom ekonomske politike. Ovo je moguće promjenom tečajne politike kojoj se svi suprostavljaju s argumentacijom da je sve ionako s valutnom klauzulom pa bi promjena tečaja samo indeksirala odnose u privredi ili, drugim riječima, pokrenula inflatornu spiralu. Pri tome se zaboravlja da ignoriranje problema fiksnog tečaja ne znači da ga nema, već da će se njegovo rješenje nametnuti samo od sebe. Razlika između upravljanog i događenog, nadam se, nije potrebno posebno elaborirati.

Promjena ekonomske politike znači da je nužno da financijski dio procesa društvene reprodukcije bude u funkciji razvoja hrvatske privrede a ne, kao do sada, u funkciji rastućeg uvoza. Naprosto nije moguće osigurati potrebnu deviznu likvidnost za rastuće obveze Hrvatske prema inozemstvu. Dovoljno je identificirati ovogodišnje obveze prema inozemstvu da bi se shvatilo kako bi plaćanje samo ovogodišnjih anuiteta dramatično smanjile devizne rezerve. Pri tome, ne treba zaboraviti da se odnos deviznih rezervi i inozemnog duga stalno smanjuje.

Nova vlast mora prepoznati vrstu i intenzitet hrvatske bolesti kako bi mogla odrediti dijagnozu i primjerenu terapiju. Ovo je neuporedivo važnije od smanjenja stope PDV-a koji, kada se dogodi, predstavlja uštedu za imaoca dohotka od 1.500 kuna svega 20 kuna. I to je to.

Istine radi, valja reći da nije lako promjeniti ekonomsku politiku u vektorskom smislu, ali je jednako istinito da će sutra biti teže nego je to danas.